

F. t. beslutn. vedr. traktatretten af 23. maj 1969.

I art. 59 fastslås det, at en traktat endvidere under visse betingelser kan ophøre eller suspenderes som følge af indgåelse af en senere traktat om samme emne.

Art. 60 fastslår retten for en stat til at påberåbe sig et væsentligt brud på en traktat til at bringe traktaten til ophør eller til helt eller delvis at suspendere den. Bestemmelserne finder ifølge artiklens stk. 5 ikke anvendelse på bestemmelser vedrørende beskyttelse af den menneskelige person, som indeholdes i traktater af humanitær karakter.

Umulighed af opfyldelse kan ifølge art. 61 påberåbes af en traktatdeltager som grund til at bringe en traktat til ophør, træde tilbage fra den eller suspendere den, hvis umuligheden hidrører fra varig forsvinden eller tilintetgørelse af en genstand, som var nødvendig for opfyldelsen. Dette gælder dog ikke, hvis umuligheden er resultat af et brud fra vedkommende stats egen side på en forpligtelse i henhold til traktaten eller på en anden folkeretlig forpligtelse over for en anden traktatdeltager.

Art. 62 indeholder bestemmelser om, i hvilket omfang en indtruffet fundamental ændring af de omstændigheder, der forelå ved en traktats indgåelse, som ikke var forudsat af deltagerne, kan påberåbes som grund til at bringe traktaten til ophør, træde tilbage fra den eller suspendere den (clausula rebus sic stantibus-problemet). Hovedregler er, at en sådan ændring ikke kan påberåbes. Undtagelse gælder, såfremt eksistensen af de omstændigheder, der forelå ved traktatens indgåelse, udgjorde et væsentligt grundlag for deltagerens samtykke til at være bundet af traktaten, og hvis tilige virkningen af ændringen af disse omstændigheder gennemgribende vil forandre omfanget af forpligtelser, som til stadighed skal opfyldes i henhold til traktaten. Dog kan en fundamental ændring af omstændigheder aldrig påberåbes som grund til at bringe en traktat til ophør, træde tilbage fra den eller suspendere den med hensyn til traktater, som fastlægger en grænse, og heller ikke hvis den fundamentale ændring er resultatet af et brud på en forpligtelse i henhold til traktaten eller en anden folkeretlig forpligtelse fra den traktatdeltagers side, som vil påberåbe sig denne ændring.

Afbrydelse af diplomatiske eller konsulære forbindelser har ifølge art. 63 ingen indflydelse på det traktatretlige forhold mellem vedkommende stater, medmindre der er tale om traktater, for hvis anvendelse eksistensen af sådanne forbindelser er uomgængelig nødvendig.

Art. 64 bestemmer, at hvis der opstår en ny tvivnende norm i almindelig mellemfolkelig ret (jus cogens), bliver enhver eksisterende traktat, som er

i strid med denne retsregel ugyldig og ophører. Om denne bestemmelse gælder det ligesom om bestemmelsen i art. 53, at tvister om dens anvendelse og fortolkning er underkastet tvungen afgørelse af Den internationale Domstol, og bestemmelsen vil blive omfattet af det forbehold, der som tidligere omtalt vil blive taget fra dansk side i forbindelse med ratifikationen af traktatrets-konventionen med henblik på at sikre, at Danmark ikke bliver bundet af bestemmelserne i kap. V om traktatens ugyldighed m. v. over for lande, som ikke tilslutter sig konventionens bestemmelser om bilæggelse af tvister hidrørende fra disse bestemmelser.

Art. 65-68 indeholder reglerne om den fremgangsmåde, der skal følges ved anvendelse af konventionens bestemmelser om traktaters ugyldighed og ophør m. v. og ved bilæggelse af tvister herom.

Ifølge art. 65 skal en traktatdeltager, som påberåber sig enten en mangel ved sit samtykke til at være bundet af en traktat eller en grund til at anfægte dens gyldighed eller bringe den til ophør m. v., give de øvrige deltagere skriftlig meddelelse om sit forlangende med angivelse af, hvilken forholdsregel der agtes taget og grundene herfor. Først efter udløbet af et tidsrum på 3 måneder, bortset fra særligt hastende tilfælde, kan den pågældende stat iværksætte den foreslåede forholdsregel, under forudsætning af at der ikke forinden er rejst indsigelse fra nogen anden traktatdeltagers side.

Hvis indsigelse imidlertid er rejst, skal deltagerne i traktaten søge en løsning ved hjælp af de i FN-pagtens art. 33 anviste midler (dvs. ved forhandling, undersøgelse, mægling, forlig, voldgift og domstolsafgørelse). Hvis der ikke herved opnås en løsning inden for et tidsrum af 12 måneder, har ifølge art. 66 enhver af parterne i en tvist angående anvendelsen og fortolkningen af art. 53 og 64 (jus cogens) ret til at indbringe tvister for Den internationale Domstol til afgørelse, medmindre parterne enes om i stedet at benytte sig af voldgift. Drejer tvisten sig om anvendelsen eller fortolkningen af nogen af de øvrige bestemmelser i kap. V, har enhver af parterne ret til at iværksætte mægling ved en af FN's generalsekretær nedsat mæglingskommission.

De nærmere regler om mæglingskommissionens nedsættelse og mæglingens gennemførelse indeholdes i et tillæg til konventionen. Mæglingskommissionen skal aflægge beretning til generalsekretæren og parterne i tvisten. Beretningen skal ifølge tillægget ikke være bindende for parterne; den skal ikke have karakter af andet end henstillinger til parterne til overvejelse for at fremme en venskabelig afgørelse af tvisten. Udgifterne ved mæglingen